

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Vj-28/2008/6.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a **Pharmanova Vagyonkezelő Zrt.** kérelmező összefonódás engedélyezése iránti kérelmére indult eljárásban, melyben további ügyfélként részt vett a **Veszter Kereskedelmi és Szolgáltató Bt., Ascelup 64 Gyógyszerészeti Bt., Rézkígyó Kereskedelmi és Szolgáltató Bt., Királyfi és Társa Gyógyszertár Bt.** - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t

A Versenytanács engedélyezi, hogy a Pharmanova Vagyonkezelő Zrt. irányítást szerezzen a Veszter Kereskedelmi és Szolgáltató Bt., az Ascelup 64 Gyógyszerészeti Bt., a Rézkígyó Kereskedelmi és Szolgáltató Bt., valamint a Királyfi és Társa Gyógyszertár Bt. felett.

A határozat felülvizsgálatát az ügyfelek a kézbesítéstől számított harminc napon belül kérhetik a Fővárosi Bírósághoz címzett, de a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtandó keresettel.

I n d o k o l á s

I.

A kérelmezett összefonódás

- 1) A kérelmező Pharmanova Vagyonkezelő Zrt. (a továbbiakban: Pharmanova Zrt.) 2008. január 15-én kötött Adásvételi Szerződéssel megvásárolta az AW Holding Kft-től annak
 - a Veszter Kereskedelmi és Szolgáltató Bt-ben (a továbbiakban: Veszter Bt.) meglévő 83,33;
 - az Aesculap 64 Gyógyszerészeti Kereskedelmi Bt-ben (a továbbiakban: Aesculap Bt.) meglévő 80;

- a Rézkígyó Kereskedelmi és Szolgáltató Bt-ben (a továbbiakban: Rézkígyó Bt.) meglévő 83,33; valamint
- a Királyfi és Társa Gyógyszertár Bt-ben (a továbbiakban: Királyfi Bt.) meglévő 83,33

százalékos szavazati jogot biztosító kültagi részesedését.

- 2) A kérelmező az 1) pont szerinti tranzakcióhoz – mint vállalkozások összefonódásához – 2008. február 14-én benyújtott kérelmében a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló, módosított 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) VI. fejezetének rendelkezései alapján a Gazdasági Versenyhivatal engedélyét kérte.

II.

Az összefonódás résztvevőinek piaci helyzete

- 3) A vagyonkezeléssel és befektetéssel foglalkozó Pharmanova Zrt. által irányított vállalkozás-csoport (a továbbiakban: Pharmanova-csoport) meghatározó tevékenysége a gyógyszer-kiskereskedelem. A Pharmanova-csoporthoz jelenleg 115 egy-egy közforgalmú gyógyszertárt (a továbbiakban: gyógyszertár) működtető vállalkozás tartozik, melyek közül 35 található Budapesten. Magyarország egész területén 2187, ezen belül Budapesten 398 közforgalmú gyógyszertár működik.
- 4) A Pharmanova-csoport 2006. évi nettó árbevétele – a vállalkozás-csoporton belüli forgalom nélkül – meghaladta a 15 milliárd forintot, ezen belül a gyógyszer-kiskereskedelmi forgalmazásból származó nettó árbevétel az 1 milliárd forintot.
- 5) Az 1) pont szerinti adásvétel tárgyát képező vállalkozások közül
- a Veszter Bt. Budapest XVIII. kerületében;
 - Az Aesculap Bt. Szekszárdon;
 - A Rézkígyó Bt. Dunakeszin;
 - A Királyi Bt. Tiszafüreden
- üzemeltet egy-egy közforgalmú gyógyszertárt.

- 6) A Veszter Bt., az Aesculap Bt., a Rézkígyó Bt. és a Királyi Bt. 2006. évi nettó árbevétele együttesen meghaladta az 500 millió forintot, és ezen belül mindegyiknek a gyógyszer-kiskereskedelmi forgalmazásból származó nettó árbevétele a 100 millió forintot.
- 7) A Veszter Bt, Budapest XVIII. kerületében lévő gyógyszertárának 2 km-es sugarú körrel meghatározott földrajzi körzetében további 8 közforgalmú gyógyszertár működik, melyek közül az egyik a Pharmanova-csoporthoz tartozik. Szekszárd, Dunakeszi és Tiszafüred településeken, illetve az Aesculap Bt., a Rétkígyó Bt. és a Királyfi Bt. ezen településeken lévő gyógyszertárainak (5 km-es sugarú körrel meghatározott földrajzi körzetében) a Pharmanova-csoport nem rendelkezik közforgalmú gyógyszertárral. Az előzőek szerinti földrajzi körzetben Szekszárdon és Dunakeszin összesen 7-7, Tiszafüreden pedig összesen 3 gyógyszertár működik.
- 8) A biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászati segédeszköz-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól szóló 2006. évi XCVIII. törvény (a továbbiakban: Gyftv.) 49. § (2) bekezdése alapján olyan településen, ahol már működik gyógyszertár, új gyógyszertár akkor engedélyezhető, ha a létesítendő új gyógyszertárral együtt valamennyi gyógyszertárra átlagosan legalább 5000 lakos jut, továbbá a meglévő és az újonnan létesítendő gyógyszertárak között a százezer lélekszámot meghaladó városokban 250 méter, egyéb településeken legalább 300 méter távolságnak kell lennie. A (3) bekezdés szerint az előzőek alól kivételt képez, ha a gyógyszertár működtetője jogszabályban meghatározott többletszolgáltatások nyújtását vállalja.
- 9) A Gyftv. 67. § (1) bekezdése szerint gyógyszer – az orvosi rendelvény nélkül kiszolgálható és nem nagy veszélyességű gyógyszerek külön jogszabály által meghatározott köre kivételével – kizárólag gyógyszertárak értékesíthetnek.
- 10) A gyógyszertárakban gyógyszereken és egyéb a gyógyászathoz kapcsolódó termékeken kívül kizárólag jogszabályban meghatározott termékeket (tisztálkodási szerek, kozmetikumok, cukorkák, rágógumik, stb.) lehet értékesíteni. A gyógyszertárak forgalmának túlnyomórésze (mintegy 85 százaléka) a gyógyszerek forgalmából adódik, ami az egyes gyógyszertárak tekintetében nem mutat érdemi eltéréseket.

III.

Az engedélykérési kötelezettség

- 11) Az 1) pont szerinti tranzakció a Tpvt. 23. § (1) bekezdés b) pontja és a (2) bekezdés a) pontja alapján – mint több vállalkozás feletti közvetlen irányításszerzés – összefonódásnak minősül.
- 12) Az 1) pont szerinti tranzakció révén a Pharmanova Zrt. négy vállalkozás felett szerez irányítást, a négy vállalkozást azonban jelenleg ugyanaz a vállalkozás (az AW Holding Kft.) irányítja, ezért azok a Tpvt. 15. § (2) bekezdése alapján azonos vállalkozás-csoportba tartoznak, ami egyben azt is jelenti, hogy a négy vállalkozás a jelen összefonódás szempontjából vállalkozás-csoportot (a továbbiakban: 4Bt.-csoport) alkot.

A küszöbértékek vizsgálata

A Tpvt. alapján

- 13) Az összefonódással érintett két vállalkozás-csoport (a Tpvt. 26. § alapján: a Pharmanova- és a 4Bt.-csoport) 2006. évben elért – a Tpvt. 27. § (1) bekezdése szerint számított – együttes nettó árbevétele meghaladta a tízenötmilliárd forintot, ezen belül mindkettőé az ötszázmillió forintot, ezért a kérelmezett összefonódáshoz – a Tpvt. 24. § (1) bekezdése alapján – a Gazdasági Versenyhivatal engedélye szükséges.

A Gyftv. alapján

- 14) A Gyftv. 75. § (2) bekezdése értelmében a gyógyszerterátiát működtető vállalkozások összefonódásához akkor is Gazdasági Versenyhivatal engedélyét kell kérni, ha
 - a) az érintett vállalkozáscsoportok, valamint az érintett vállalkozáscsoportok tagjai és más gyógyszerforgalmazásban érintett vállalkozások által közösen irányított vállalkozások gyógyszer-kiskereskedelmi forgalmazásból származó előző üzleti évben elért nettó árbevétele együttesen az egymilliárd forintot meghaladja, és
 - b) az érintett vállalkozáscsoportok között van legalább egy olyan gyógyszerforgalmazásban érdekelt vállalkozáscsoport, melynek a gyógyszer-

kiskereskedelmi forgalmazásból származó előző évi nettó árbevétele a vállalkozáscsoport tagjai és más vállalkozások által közösen irányított vállalkozások e tevékenységből származó nettó árbevételével együtt százmillió forint felett van, és

- c) a tervezett összefonódás eredményeképpen az irányítás alá kerülő további gyógyszertár telephelyének
 - ca) községben elhelyezkedő gyógyszertár esetén 25 km-es,
 - cb) városban elhelyezkedő gyógyszertár esetén 5 km-es, vagy
 - cc) fővárosban elhelyezkedő gyógyszertár esetén 2 km-essugarú körrel meghatározott földrajzi körzetében lévő gyógyszertárak 10%-át meghaladó számú gyógyszertár kerülne az adott vállalkozás vagy vállalkozáscsoport közvetlen vagy közvetett irányítása alá.

15) A Gyftv. 75. § (2) bekezdés a) és b) pontja szerinti feltételek egyértelműen teljesülnek (lásd 4. és 6. pont), míg a c) pont tekintetében

- a Veszter Bt. gyógyszertárak cc) pont szerinti körzetében $1/9=11,1$ százalékról $2/9=22,2$;
- az Aesculap Bt. gyógyszertárának cb) pont szerinti körzetében 0 százalékról $1/7=14,3$;
- a Rézkígyó Bt. gyógyszertárának cb) pont szerinti körzetében 0 százalékról $1/7=14,3$;
- a Királyfi Bt. gyógyszertárának cb) pont szerinti körzetében 0 százalékról $1/3=33,3$

százalékra növekszik a Pharmanova-csoport részesedése a gyógyszertárak számából.

16) A fenti mértékek mind a négy gyógyszertár esetében meghaladják a Gyftv. 75. § (2) bekezdés c) pontja szerinti 10 százalékos küszöbértékeket. A Versenytanács azonban a c) pontnak „a tervezett összefonódás eredményeképpen az irányítás alá kerülő további gyógyszertár” megfogalmazásában szereplő „további” kitéltet úgy értelmezte, hogy az engedélykérés nem vonatkozik arra az esetre, ha az irányítást megszerző vállalkozás-csoport a ca)-cc) pont szerinti földrajzi körzetben nem rendelkezik gyógyszertárral. Ezért a Versenytanács álláspontja szerint kizárólag a Veszter Bt. esetében áll fenn a Gyftv. alapján (is) az engedélykérési kötelezettség.

IV.

Az engedélyezés

- 17) A Tpv. 30. § (2) bekezdése alapján a Gazdasági Versenyhivatal nem tagadhatja meg az engedély megadását, ha az összefonódás nem hoz létre vagy nem erősít meg olyan gazdasági erőfölényt, amely akadályozza a hatékony verseny kialakulását, fennmaradását vagy fejlődését az érintett piacon (Tpv. 14. §).
- 18) A Gyftv. 75. § (3) bekezdése alapján nem valósítható meg olyan összefonódás, amelynek eredményeképpen a (2) bekezdés c) pontja szerinti arány (lásd 14. pont) meghaladná a 25 százalékát.

Értékelés a Gyftv. alapján

- 19) A Gyftv. 75. § (3) bekezdése – szemben a Tpv. 30. §-ával, amely a piaci hatások széleskörű mérlegelését írja elő – egyértelmű küszöbértékeket ír, amelyek felett az összefonódást meg kell tiltani. Ezért a Versenytanács elsőként ezen küszöbérték teljesülését vizsgálta, és megállapította, hogy az összefonódás következtében a Veszter Bt. 75. § (2) bekezdés cc) pontja szerinti körzetében kialakuló gyógyszerári arány (22,2 százalék) nem haladja meg a 25 százalékot, ezért az összefonódást a Gyftv. alapján nem kell megtiltani.
- 20) A Gyftv. 75. § (3) bekezdéséből nem következik, hogy a 10-25 százalék közötti tartományban az összefonódás automatikusan engedélyezhető. A Gyftv. ugyanakkor az engedélyezhetőség szempontjaira nézve nem tartalmaz rendelkezést, ezért a Versenytanács álláspontja szerint az ilyen összefonódások esetében a Gyftv. 75. § (1) bekezdése alapján a Tpv. 30. §-ában foglaltak az irányadók.

Értékelés a Tpv. alapján

- 21) A Tpv. eddigi alkalmazási tapasztalatai alapján a Versenytanács az összefonódás horizontális-, vertikális-, portfólió- és konglomerátum hatásait vizsgálja a Gazdasági Versenyhivatal Elnökének és a Versenytanács Elnökének 1/2003. számú Közleményében (a továbbiakban: Közlemény) foglaltak szerint.

- 22) Az összefonódásban résztvevő két vállalkozás-csoport teljesen azonos tevékenysége alapján kizárólag horizontális hatással kell számolni, ami a forgalmazott áruk értékesítése mellett azok beszerzésében is jelentkezhet.
- 23) A Versenytanács az összefonódással érintett árupiacok [Tpvt. 14. § (2) bekezdés] közül a gyógyszerek vizsgálatát tartotta szükségesnek. Az összefonódásban résztvevő vállalkozások további tevékenységei (vagyonkezelés, illetve a gyógyszertárak által forgalmazott egyéb termékek) esetében ugyanis nyilvánvalóan nem lehetnek káros versenyhatásai az összefonódásnak.
- 24) A gyógyszerek felhasználási célja a kezelni kívánt betegség, illetve az alkalmazott gyógymód függvényében nyilvánvalóan eltér egymástól, mire tekintettel a gyógyszerek nem alkotnak egységes árupiacot. A Versenytanács kialakult gyakorlata szerint (pl.: Vj–182/2001.) az ENSZ WHO által kialakított terápiás főcsoportokból (ATC) kiindulva határozza meg a gyógyszereken belül elkülöníthető érintett árupiacokat. A jelen esetben azonban a Versenytanács ezt szükségtelennek tartotta. A gyógyszer-kiskereskedelemmel foglalkozó vállalkozások ugyanis a gyógyszerek (de legalábbis az egymást helyettesítő gyógyszer-csoportok) gyakorlatilag teljes körét forgalmazzák, amiből következőleg részesedésük az egyes (pontosan meg nem határozott) árupiacokon nem térhet el lényeges mértékben a gyógyszerek egészét jellemző mértéktől. Ezért a Versenytanács a versenyhatások felméréséhez elégséges információnak ítélte a gyógyszer-kiskereskedelem egészéből való részesedés ismeretét, amelyet a Versenytanács álláspontja szerint megfelelően jellemez az összefonódásban résztvevő két vállalkozás-csoportba tartozó gyógyszertárak száma.
- 25) A gyógyszerek beszerzésének piaca (amelyen az összefonódás résztvevői vevőként vannak jelen) tekintetében földrajzi szempontból [Tpvt. 14. § (3) bekezdés] a Versenytanács álláspontja szerint Magyarország egész területe. Ezen a piacon a Pharmanova-csoport részesedése az összefonódás következtében – a gyógyszertárak száma alapján – 5,26 százalékról 5,44 százalékra emelkedne, ami nyilvánvalóan nem ad okot versenyaggályokra.
- 26) A gyógyszer-kiskereskedelemben – miként a kiskereskedelemben általában is – az értékesítés tekintetében érintett földrajzi piac (Tpvt. 14. § (3) bekezdés) szűkebb az ország egész területénél. Érintett földrajzi piacnak – a gyógyszer-kiskereskedelem

szabályozási sajátosságaira is tekintettel (lásd 10. pont) – a Versenytanács gyakorlata szerint (Vj–39/2003.) az egyes gyógyszertárral rendelkező települések minősülnek azzal, hogy a nagyobb városokban (mindenekelőtt Budapesten) ennél is szűkebb lehet a földrajzi piac.

- 27) Az összefonódásnak horizontális összefüggésben azokon az érintett piacokon lehet hatása a gazdasági versenyre, amelyeken az összefonódásban résztvevő mindkét vállalkozás-csoport jelen van. Ennek megfelelően a Versenytanács Budapest gyógyszer-kiskereskedelmi értékesítési piacát vizsgálta, mert a Pharmanova-csoportnak Szekszárdon, Dunakeszin és Tiszafüreden nincs gyógyszertára.
- 28) Budapesten a Pharmanova-csoport a gyógyszertárak kevesebb, mint tíz százalékával rendelkezik, a 4Bt.-csoport részesedése pedig nem éri el az egy százalékot, ami alapján Budapest egészét tekintve nyilvánvalóan nem valószínűsíthetők káros versenyhatások, és a két vállalkozás-csoport gyógyszertárainak Budapesten belüli földrajzi elhelyezkedése alapján gyakorlatilag kizárható, hogy valamely szűkebben értelmezett földrajzi piacon gazdasági erőfölényes helyzetet hozna létre vagy erősítene meg az összefonódás.
- 29) Az előzőek már abból is következnek, hogy a 4Bt.-csoport budapesti gyógyszertárának a Gyftv. 75. § (2) bekezdés cc) pontja szerinti 2 km-es sugarú környezetében a Pharmanova-csoport piaci részesedése csak minimális mértékben haladja meg az összefonódás következtében a 20 százalékot. Ezzel összefüggésben megjegyzi a Versenytanács, hogy a Gyftv. 75. § (2) bekezdés cc) pontja szerinti földrajzi terület csak véletlenszerűen eshet egybe a Tpv. 14. § (3) bekezdése szerinti érintett földrajzi piaccal. Ebből a szempontból nem annak van jelentősége, hogy a 2 km-es sugarú körben történő meghatározás megfelelő-e, hanem annak, hogy Budapest területén lévő többi gyógyszertár köré húzható 2 km-es sugarú körök miként helyezkednek el egymáshoz képest. A Versenytanács álláspontja szerint ugyanis a Tpv. 14. § (3) bekezdése szerinti földrajzi piacnak az minősül, amelyet az előzőek szerinti körök – egymást átfedve – együttesen lefednek. Ebben az esetben ugyanis minden 2 km-es sugarú körben van legalább egy olyan gyógyszertár, amely legalább

még egy 2 km-es sugarú körbe is beletartozik. Ez pedig az egymást átfedő körökkel lefedett területen lévő valamennyi gyógyszerát legalább közvetve egymás versenytársává tesz (hasonlóan az érintett árupiac tekintetében lehetséges lánchelyettesítéshez).

- 30) Az irányítás alá kerülő vállalkozás-csoport piaci részesedései alapján káros konglomerátum hatással sem kell számolni.
- 31) Mindezek alapján a Versenytanács a Tpv. 77. § (1) bekezdés a) pontja szerinti határozatában – egyezően a Tpv. 71. § (2) bekezdés alapján tett vizsgálói indítvánnyal – az összefonódást engedélyezte.
- 32) A Versenytanács jelen eljárásában a Közleményben foglaltak alapján alkalmazta a Tpv. 63.§ (3) bekezdés ac) pontját, amely szerint a határozatot 45 napon belül kell meghozni, amennyiben az engedély a Tpv. 30.§ (2) bekezdése alapján nyilvánvalóan nem tagadható meg. A Versenytanács megjegyzi, hogy ezen döntésénél nem a Gyftv. 75. § cc) pontja szerinti 22,2 százalékos együttes piaci részesedést, hanem a 28-29) pontokban foglaltakat vette figyelembe.

V.

Eljárási kérdések

- 33) A Tpv. 63. § (3) bekezdése ac) pontjának alkalmazásából következőleg az eljárási díj megfizetéséről nem kellett rendelkezni, mert a kérelmező a Tpv. 62. § (1) bekezdése szerinti kettőmillió forintot előzetesen leróta.
- 34) A Versenytanács határozatát – a Tpv. 73. § (1) bekezdésének alkalmazásával – tárgyaláson kívül hozta meg.
- 35) Az ügyfeleket megillető jogorvoslati jog a Tpv. 83. § (1)-(2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2008. március 26.